

**ZAKRES ZASTOSOWANIA
KARTY PRAW PODSTAWOWYCH
(CFR): PODWAŻANIE
KRAJOWYCH ŚRODKÓW
PRAWNYCH NA PODSTAWIE
CFR**

Laurent Pech

Middlesex University London

(L.Pech@mdx.ac.uk)

PLAN

1. KRÓTKIE OMÓWIENIE WYBRANYCH KONTROWERSYJNYCH CECH CFR

1.1. NOWE PRAWA CZY NOWE
SFORMUŁOWANIE
ISTNIEJĄCYCH PRAW?

1.2. SKUTEK BEZPOŚREDNI CFR I
RÓŻNICA POMIĘDZY PRAWAMI/
ZASADAMI (ART. 52(5) CFR)

1.3 ZAKRES ZASTOSOWANIA CFR
(ART. 51(1) CFR)

1.4 DALSZE KOMPLIKACJE:
PROTOKÓŁ BRYTYJSKI/POLSKI

2. BADANIE SZCZEGÓLNE: KARTA I SPRAWY PRZECIWKO PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM: KIEDY PRAWO KRAJOWE MOŻE ZOSTAĆ UCHYLONE W OPARCIU O PRAWA PODSTAWOWE UE?

2.1 PRZYPOMNIENIE: SPRAWY
PRZECIWKO PRZEPISOM UE VS.
PRZEPISY KRAJOWE

2.2 SYTUACJA PRZED TRAKTATEM
Z LIZBONY

2.3 SYTUACJA PO TRAKTACIE Z
LIZBONY

1.1. NOWE PRAWA CZY NOWE SFORMUŁOWANIE ISTNIEJĄCYCH PRAW?

- Niniejsza Karta potwierdza... prawa, które wynikają w szczególności z:
 - Wspólnych tradycji konstytucyjnych PC
 - Wspólnych zobowiązań międzynarodowych PC
 - EKPC
 - Kart Społecznych przyjętych przez UE i Radę Europy
 - Orzecznictwa Trybunałów w Luksemburgu i Strasburgu

(Źródło: Preambuła Karty)

1.2 RÓŻNICA POMIĘDZY PRAWAMI /ZASADAMI

- PREAMBUŁA: „UNIA UZNAJE ZATEM PRAWA, **WOLNOŚCI I ZASADY** WYMIENIONE PONIŻEJ”
- ART. 52(5):
 - POSTANOWIENIA NINIEJSZEJ KARTY ZAWIERAJĄCE **ZASADY** MOGĄ BYĆ WPROWADZANE W ŻYCIE PRZEZ AKTY PRAWODAWCZE I WYKONAWCZE [I PC WDRAŻAJĄCE PRAWO UE]
 - MOŻNA SIĘ NA NIE POWOŁYWAĆ **W SĄDZIE** **JEDYNI** W CELU WYKŁADNI TYCH AKTÓW I **KONTROLI ICH LEGALNOŚCI.**

1.3 ZAKRES/POLE ZASTOSOWANIA (ART. 51(1))

PRZEPISY KARTY MAJĄ ZASTOSOWANIE DO:

- INSTYTUCJI ORGANÓW, URZĘDÓW I AGENCJI UE

ORAZ

- **DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH JEDYNIÉ KIEDY „IMPLEMENTUJĄ PRAWO UNIJNE. ...”**

Po traktacie z Lisbony pozostają trzy zasadnicze problemy:

- ① Co oznacza „implementacja”?
- ② Czy osoby prywatne są związane CFR?
- ③ Czy Zasady ogólne prawa UE (Art. 6(3) TUE) podlegają Art. 51(1) CFR?

1.4 PROTOKÓŁ W SPRAWIE ZASTOSOWANIA KARTY UE DO POLSKI I WIELKIEJ BRYTANII

- PREAMBUŁA 8: CELEM PROTOKOŁU JEST „WYJAŚNIENIE PEWNYCH ASPEKTÓW ZASTOSOWANIA KARTY” = TO NIE JEST PROTOKÓŁ WYŁĄCZENIA!
- ZAWIERA 2 ARTYKUŁY =
 - (I) KARTA NIE „ROZSZERZA ZDOŁOŚCI” ETS ANI ŻADNEGO SĄDU BRYTYJSKIEGO LUB POLSKIEGO DO UZNANIA, ŻE PRAWA TYCH DWÓCH KRAJÓW SĄ NIEZGODNE Z KARTĄ
 - (II) NIC, CO ZAWARTE W TYTULE IV KARTY NIE TWORZY PRAW, KTÓRE „MOGĄ BYĆ DOCHODZONE NA DRODZE SĄDOWEJ” MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE DO POLSKI/ UK ZA WYJĄTKIEM PRZYPADKÓW, GDZIE POLSKA I UK POTWIERDZIŁY TAKIE PRAWA W PRAWIE KRAJOWYM

1.4 KLUCZOWY PRZYPADEK R (POWÓD) V SEKTERARZ STANU MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH (POZWANY)

- WYSOKI SĄD[2010] EWHC 705 (ADMIN), CRANSTON, J = NA KARTĘ NIE MOŻNA „POWOŁYWAĆ SIĘ BEZPOŚREDNIO PRZECIWKO UK” Z POWODU PROTOKOŁU BRYTYJSKIEGO/POLSKIEGO
- SĄD APELACYJNY (E&W), 12 LIPCA 2010: „PRAWA PODSTAWOWE OKREŚLONE W KARCIE MOGĄ BYĆ POWOŁYWANE PRZECIWKO UK I ... [CRANSTON J] BŁĘDNIE UTRZYMYWAŁ PRZECIWNIE”.
- ODNIESIENIE DO ROZSTRZYGNIĘCIA DOTYCZĄCEGO ZAPYTANIA PREJUDYCJALNEGO Z 18 SIERPNIĄ 2010 (SPRAWA C-411/10)

Sprawa C-411/10: *N. S. Vs* *SEKRETARZ STANU MINISTERSTWA* *SPRAW WEWNĘTRZNYCH*

- 120. Artykuł 1(1) Protokołu (nr 30) objaśnia Artykuł 51 Karty w odniesieniu do jego zakresu i **nie ma na celu wyłączenia** Rzeczypospolitej Polskiej lub Wielkiej Brytanii z obowiązku stosowania postanowień Karty ani **uniemożliwienia** sądowni z tych Państw Członkowskich zapewniania zgodności z jej postanowieniami.
- 121. Ponieważ prawa, o których mowa w sprawach w postępowaniu głównym nie wchodzą w skład Tytułu IV Karty, nie zachodzi potrzeba interpretacji Artykułu 1(2) Protokołu (nr 30).

2.1 PRZYPOMNIENIE: ZASKARŻANIE ŚRODKÓW PRAWNYCH UE VS. ZASKARŻANIE KRAJOWYCH ŚRODKÓW PRAWNYCH NA PODSTAWIE PP UE

ZASKARŻANIE ŚRODKÓW PRAWNYCH

OPCJA 1: POWÓDZTWO
BEZPOŚREDNIE

OPCJA 2: ZAPYTANIE
PREJUDYCJALNE

ZASKARŻANIE KRAJOWYCH ŚRODKÓW PRAWNYCH

- PODSTAWOWY PROBLEM:
WYKAZANIE PRZED SĄDEM
KRAJOWYM, ŻE SPORNY KRAJOWY
ŚRODEK PRAWNY MIEŚCI SIĘ **W**
ZAKRESIE PRAWA UE
- JEŻELI ŚRODEK **NIE MIEŚCI SIĘ**
W ZAKRESIE PRAWA UE = POWÓD
NIE MOŻE POWOŁYWAĆ SIĘ NA
PP UE PRZED SĄDEM KRAJOWYM:
E.G. C-328/04 VAJNAI [2005]

2.2 KIEDY KRAJOWY ŚRODEK PRAWNY MOŻE ZOSTAĆ ZASKARŻONY NA PODSTAWIE PC UE? SYTUACJA PRZED TRAKTATEM Z LIZBONY

SCENARIUSZ nr 1: Kiedy władze krajowe działają w charakterze „agentów” UE lub, ogólniej, kiedy przyjmują środki prawne implementujące/ stosujące prawo UE (**WACHAUF LINIA ORZECZNICZA**)

Kontrowersyjne zmiany w 2005: krajowe środki prawne, których przedmiot „w prosty sposób” podlega przepisom prawa materialnego UE może także mieścić się w zakresie prawa UE (*Mangold*)

SCENARIUSZ nr 2: Kiedy władze krajowe powołują się zgodnie z prawem UE na interes publiczny, by uzasadnić krajowy środek prawny ograniczający jakiekolwiek prawa zawarte w Traktatach/prawie UE oraz w szczególności gdy przyjmują środki prawne, które utrudniają lub mają ograniczać korzystanie z prawa swobodnego przemieszczania się UE (**ERT LINIA ORZECZNICZA**)

Zakres zastosowania Karty

	<i>Kategoria 1: sytuacje typu Wachauf</i>	<i>Kategoria 2: sytuacje typu ERT</i>
Sytuacja pionowa: Spór pomiędzy osobą prywatną a urzędem państwowym	<ul style="list-style-type: none">▪ <i>Wachauf [1989]</i>▪ <i>Klensch [1986]</i>▪ <i>Bosphorus [1996]</i>▪ <i>Molenheide [1997]</i>▪ <i>Lindqvist [2003]</i>▪ <i>Rundfimk [2003]</i>▪ <i>BookerAquaciilture [2003]</i>▪ <i>Steffensen [2003]</i>▪ <i>Eiterkopfe [2005]</i>▪ <i>DEB [2010]</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ <i>ERT [1993]</i>▪ <i>Familiapress [1997]</i>▪ <i>Carpenter [2002]</i>▪ <i>Baumbast [2002]</i>▪ <i>Schmidberger [2003]</i>▪ <i>Omega [2004]</i>▪ <i>Sayn-Wittgenstein [2010]</i>▪ <i>Ruiz-Zambrano [2011]</i>
	<i>Kategoria 3: typ Wachauf – spór poziomy</i>	<i>Kategoria 4: typ ERT – spór poziomy</i>
Sytuacja pozioma: Spór pomiędzy osobami prywatnymi	<ul style="list-style-type: none">▪ <i>Mangold [2005]</i>▪ <i>Kucukdeveci [2010]</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ <i>Defrenne II [1975]</i>▪ <i>Bosnian [1995]</i>▪ <i>Angonese [2000]</i>▪ <i>Karner [2004]</i>▪ <i>Viking [2007]</i>▪ <i>Laval [2007]</i>

2.3 SYTUACJA PO TRAKTACIE Z LIZBONY

JEST JASNE, ŻE:

- ✓ W sytuacjach **poza** zakresem prawa UE, zgodność krajowych środków prawnych z prawami podstawowymi UE nie powinna być analizowana przez sądy krajowe
- ✓ Jednakże władze krajowe są związane prawami podstawowymi UE kiedy **„implementują”** prawo UE

NOWE KONTROWERSYJNE KWESTIE:

- ① Czy koncepcja „implementacji” powinna być interpretowana ściśle?
- ② Czy Art. 51(1) CFR powinien być interpretowany jako zabraniający stronie prywatnej powoływanie się na Kartę w sprawie przeciwko krajowemu środkowi prawnemu uchylającemu wymogi UE?
- ③ Czy Art. 51(1) CFR powinien być interpretowany jako zabraniający stronie prywatnej powoływania się na Kartę w kontekście sporu z inną stroną prywatną?

SCENARIUSZ 1: KRAJOWE ŚRODKI PRAWNE, KTÓRE BEZPOŚREDNIO „IMPLEMENTUJĄ”/STOSUJĄ PRAWO UE LUB TEŻ OGÓLNIJ MIESZCZĄ SIĘ W MATERIALNYM ZAKRESIE PRAWA UE

- Przykład krajowego środka prawnego „implementującego,” prawo UE: C-411/10 *N.S.*

69... decyzja powzięta przez Państwo Członkowskie na podstawie Artykułu 3(2) Rozporządzenia nr 343/2003 w sprawie rozważenia wniosku o udzielenie azylu będącego poza zakresem odpowiedzialności takiego Państwa na mocy kryteriów ustalonych w Rozdziale III Rozporządzenia **implementuje prawo Unii Europejskiej dla celów Artykułu 6 TUE oraz/lub Artykułu 51 Karty.**

- Przykład krajowego środka prawnego mieści się w zakresie prawa UE: Połączone sprawy C-297/10 i C-298/1:

Takie środki **mieszczą się w zakresie prawa UE** gdyż mają wpływ na warunki wynagradzania pracowników w rozumieniu Dyr. 2000/78 i **stąd też mogą być analizowane m.in. z punktu widzenia zasady niedyskryminacji ze względu na wiek ujętej w Art. 21 CFR,** która została wyrażona w Dyr. 2000/78

SCENARIUSZ 2: KRAJOWE ŚRODKI PRAWNE KTÓRE „UCHYLAJĄ” PRAWO UE LUB, OGÓLNIJ, KTÓRE OGRANICZAJĄ PRAWA UE OSÓB FIZYCZNYCH LUB PRAWNYCH

- Sprawa C-249/11 *Byankov* [2011]:

„W związku z tym należy zauważyć, że sytuacja, która przydarzyła się panu Byankob, któremu uniemożliwiono podróż z Państwa Członkowskiego, którego jest obywatelem, do innego Państwa Członkowskiego, **mieści się w zakresie swobody przemieszczania się i mieszkania na terytorium Państw Członkowskich**, która wynika ze statusu obywatela Unii”

- Sprawa C-40/11, *Yoshikazu Iida* [2012]:

„81 W tych okolicznościach odmowa władz niemieckich przyznania Panu Iida 'karty pobytu członka rodziny obywatela Unii' **nie mieści się w zakresie implementacji prawa Unii Europejskiej** w rozumieniu Artykułu 51 karty, więc jej zgodność z prawami podstawowymi **nie może** być badana w odniesieniu do praw ustanowionych przez Kartę.”